

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1-ső szám. A lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. A hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LALOS.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 206. szám.

Hirdetési árak:
Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy órára ———— 2 .
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetéseket a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, szept. 10.

Diákkatonák.

Katonai kiképzés a középiskolákban.

— szeptember 10.

A kultuszminiszter legutóbb elrendelte, hogy az összes középiskolákban a tornánál a fősúlyt a katonai kiképzésre fordítsák. Az eszme, mint ismeretes, Szemere Miklósé, aki annak idején az angol-bur és az orosz-japán háborúra hivatkozva, a melyekben a burok és japánok kitünő harc képességének a céllovásban való biztosságuk volt az alapja — röpiratban kifejtette, hogy a magyar tanulóifjúságot is gyakorolni kellene a céllovásban, hogy mire katonai szolgálatra megéri, már tudjon a fegyverrel bánni, tudjon löni. A tornászát testedző, testi ügyességet fejlesztő, de csekély gyakorlati értékkel bíró nemei helyett sokkal üdvösebb, hasznosabb lenne a tanulóifjúságot katonai mozdulatokra, fegyverforgásra, céllovásra szorítani. Szemere eszméje a közvéleményben általános helyesléssel találkozott s a sajtó támogatásával annyira megérett, hogy a kultuszminiszter magáévá tette s kivitelre elfogadta. A múlt évben már egyes középiskolákban kísérletképpen csapatokat állítottak össze s ezeket katonai előkiképzésben részesítették. Az eredmény, ugy látszik, kielégítő volt, mert Apponyi most már az összes középiskolákban elrendelte a reformot.

Minden épkezlábu tanuló örömmel sajátítja el a katonai mozdulatokat, fegyverforgást s nagy igyekezettel gyakorolja a céllovást, aminek gyakorlati haszna kétséget kizáró. Mire az ifjúság középiskolai tanulmányait befejezi s katonai szolgálatra bevonul, annyi előkészítéssel bír, hogy rövid idő alatt teljesen kész, jól kiképzett katonává válik, ami magában véve is nagy előny. A céllovással pedig ugy vagyunk, mint sok egyéb kezűgyességgel s nagyobb fölkézettséggel igénylő foglalkozás, vagy

művelet elsajátításával. Már fiatal korunkban kell hozzáfogni, hogy a képesség magasabb fokát elérhessük vele. Az eset, hangszer, szobrászvívő kezelését se érett korában kezdi az ember, ha nagyobb fölkézettségre akarja vinni tudását: hanem már gyermekkorában, amikor a lélek, a testi érzékek fogékonyabbak, amikor az ember könnyen idomítható.

Az összes katonai mozdulatokra, fegyverforgásokra, céllovásra sokkal könnyebb a serdülő diákgereket betanítani, mint a huszesztendős kamasz legényt. És ha már előkészítéssel bíró anyag kerül a rendes katonai kiképzés alá, bizvást föltehető, hogy a szolgálati idő is lejjebb szállítható lesz, mert kevesebb idő alatt elérhetik a katonai kiképzésnek azt a fokát, amelyet ma három, illetve egy év alatt értek el. S ez a körülmény a hadköteleseknek kiszámíthatatlan előnyt biztosít s az államnak nagy megtakarítást jelent. E reformmal elősegíthetni a katonai szolgálati időnek részleges leszállítását, amennyiben aki, mint diák, előleges kiképzésben részesült, rövidebb idő alatt kiszabadulhat a kaszárnyából, elősegíti a hadsereg harc képességének fejlesztését s főtartásának terheit csökkentheti, mert nem kell valamennyi államköltséges hadkötelest három, illetve egy egész éven át a kincstár költségén tartani.

Ma még e reform nagy értékét kelőképpen meg se becsülhetjük, mert a kezdet kezdetén állunk s nem ismerhetjük kihatásait. Annyi azonban már most is bizonyos, hogy ha a reformot jól hajtják végre, mindenképpen hasznunkra válik. A leendő hadkötelesek a katonai előismereteket játszva elsajátítják s nem kerül a kiképzés külön idő- és nagyobb pénzalozatba. A tanulóifjúság ahelyett, hogy lapdát rugdálna, gerelyt dobálha s a tornamesterek a megmondható, hogy miféle testedző és ügyességet fejlesztő műveleteket vinne véghez;

katonai gyakorlatokat végez, aminek később föltétlenül hasznát veszi az emberiség is, mert ha csupa kitünő harc képességű állam áll egymással szemben, a háboru sokkal nehezebbé van téve s a hadseregek lefegyverzése is könnyebben megvalósítható.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Szeptember 14. Közig. bizottság ülése.

Tolstoj.

Ma tölti be a nagy orosz író nyolcvanadik életévét, amely alkalomból az egész művelt világ köréje gyűl legalább gondolatban, hogy áldozzon annak a nagy eszemének, nagy küzdelemnek, amelyet Tolstoj képvisel a legújabb korban.

Oroszországi tisztelői nagyszabásu ünnepekkel szerették volna emlékeztetést tenni a nevezetes születési dátumot, amely azonban aligha folyik le simán, összeütközések nélkül.

Aminthogy szinte természetes is. Tolstoj tisztelőinek száma egész légió, de sokan vannak még a zsarnokok, hatalmasok, kizsákmányolók és népbütítők, akik persze föltétlenül gyűlölik azt az eszmét, amely ellenük tör s amelyet Tolstoj képvisel és akik minden áron be akarnak piszkolni a fényes nimbuszt, amely világszerte övezi az ősz mestert, azok körében is, akik nem állanak lebilincselő személyes tulajdonainak varázsa alatt. A hivatalos Oroszország kiátkozza s az orosz nép profétájaként imádja. A szent szinódus kiközösítette az orosz egyház kebeléből s minden követ megmozgat most is, hogy Tolstoj nyolcvanadik születési fordulója a jelentektelenség ködébe vesszen.

Nem fog sikerülni neki. Csufos kudarcot vall ebben a kegyetlen akciójában. Még konzervatív részről is erősen elítélik a szent szinódus okatlan hadakozását, különösen most, amidőn nemesak Oroszország, hanem az egész művelt világ visszafojtott lélekzetiel lesi a nagybeteg író állapotáról érkező híreket. Legtalálhatóbban a különben Tolstoj

A „TORONTÁL“ tárcája.

Tájfún Hongkongban. *)

— Egy magyar orvos élményei —

Hongkong, július 29.

A világ legnagyobb forgalmu kikötőjének, az ideális fekvésű Hongkongnak szörnyű átka, a tájfún, újból elvégezte romboló munkáját és Hongkong vizeit hajóroncsok és hullák, utcáit házromok, gyökerestől kitépelt fák borítják.

Az utolsóelőtti hatalmas tájfún 1906. szeptember 18-án, bár minden előzetes jelzés nélkül, de nappali időben támadt és ez sokat elvett félelmességéből: hisz könnyebb szembezállni a vésszél és halállal, ha látjuk az ellenséget. Az utolsó tájfún azonban, amelyet néhány nappal ezelőtt megérttem, a július 27-ről 28-ra virradó

*) A tájfúnról, a kínai tengernek erről a rettenetes erejű forgóviharáról érdekes leírást küldött az Ujságnak Kovács Richárd dr. hazánkfia. Kovács dr. mint egy nagy hamburgi hajózársaság hajóorvosa, ez év július végén szem- és fültanuja volt egy ilyen tájfúnnak. — E cikket azért vesszük át, mert dr. Kovács Richárd városunk szülötte s Kovács I. M. nagybeeskereki fürdő-tulajdonos fia.

éjjelen, zuhogó esőben, vak sötétségben végül-lethez hasonlóan tombolt végig a szerencsétlen városban, amelynek lakói közül egy sem hunyta be szemét, a kikötőben pedig a sötétség és köd mellett a házmagas hullámok, a messze felhabzó tájték fokozta a tomboló elemek borzalmát.

Mint hogy a tájfún a nyári hónapokban évente rendszeresen ismétlődik a délkínai tengereken, rendszeres megfigyelés folyik az egész partvidéken, Manilától Sanghajig, melynek főcélja a rettenetes forgóvihar központjának haladási irányát megfigyelni és irányáról a hajókat értesíteni, mert jaj annak a hajónak, mely a nyílt tengeren bejut a tájfún közepébe: a szédületes gyorsasággal rohanó hatalmas vízoszlop menthetetlenül pozdorjává zuzza. Július 27-én este hat órakor jelent meg a hongkongi obszervatórium hatalmas távjelzőjén az első jel: háromszáz mérföldnyire Hongkongtól tájfún jelentkezik. iránya egyelőre még bizonytalan. Gyakorisan fogva ezt a jelzést csak kevesen vették komolyan, de mikor féltízkor megjelent a második jel: Tájfún Hongkong felé! — lázas izgalom támadt mindenfelé. A parton minden elmozdíthatót biztosítási parkodtak, a nagy kikötőből a kis hajók tömegesen menekülnek, a sajnós, kisméretű biztos Refuge-kikötőbe, a nagy

hajók teljes gözbe helyezkednek, horgonyukat megnégyszerezik, a harthoz kikötött hajók távolodnak, hogy a tájfún ki ne vesse őket a partra. A légsúlymérő folyton esik, az első erős szérohamok mutatkoznak. Tizenegykor megered az eső, egyre erősbödő rohamokban, egyre feléletemesebben üvölt a szél. Negyed tizenkettőkor az obszervatórium magaslatairól három ágyúüvös dördül el és megjelenik a veszély közvetlen közelségét jelentő vörös-zöld-vörös jel. Az utcákon, házakban földrengés érezhető. És néhány perc múlva megjelenik a tájfún. Irítóztató erősségű szélrohamok követik egymást gyors egymásutánban, a légbeli tüzéség csattogása, ropogása hasonlíthatatlanul fölülmulja az iménti ágyúüvöjt, minden megrázódik alapjában, hatalmas esőtömegek szakadnak le szünet nélkül. A kikötő fölött az első pillanatban sűrű köd támad, ugy hogy tíz méternyre se lehetett látni, azután bagyadtan feltűntek a hajók vörös lámpái és körben felecsillant az Astrea angol hadihajó reflektorfénye; a víz habzik, forr, egész rendszertelenül hullámhegyek, völgyek támadnak, a víztömegek ellenállhatatlan erővel dőlnek a partoknak, a hajókra. A négyszeresen lekötött hatalmas nagy gözösök horgonyláncait könnyű

Csak rövid ideig!
Igazgatóság
Biberti és Clark.
Fred. Montrose eróművész. Mac. Walden humoros bűvész.
Miss Claire és Clark
humoros eróművész.

Ma és a következő napokon a „KORONA“-szállodában.
(Csütörtök szeptember 10., péntek 11., szombat 12. és vasárnap 13.)
FORTUNA-TÁRSASÁG
ELSŐ KÖRUTJA MAGYARORSZÁGON.
A nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívjuk, hogy ezen elsőrendű különleges műsor megtekintését el ne mulassza.
Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 60 fillér 821-22. Kezdeté pont 8 1/2 órakor.

Csak 4 napig!
The 3 Bi-Ber-Ti
komikus manipulátorok, a párisi „Folies Bergeresből”-ből.
Hilda Sjoberg svéd szubrett. **Mstr. Williams** művész.
La Belle Liliane
német szubrett.

ellenes irányu konzervatív „Novoja Vremja“ ad kifejezést e közhangulatnak, midőn ezt írja: „Meg vagyunk arról győződve, hogy minden híhű orosz ezen fenyegetések dacára is kötelességének tartja résztvenni az orosz irodalomnak, az orosz kultúrának ez ünnepén. Igaz ugyan, hogy Tolstoj vallási és szociális tanai sokszor részben értelmetlenek, ámde ne feledjük, hogy ő mégis egyik legnagyobb költőnk és gondolkodónk. A vallás mit sem szenvedhet az által, ha a hívek elismeréssel adóznak egy nagy művészi szellemnek.“

Oroszország határain túl meg éppenséggel megszűnik minden ellentét Tolstoj jelentőségének méltatása tekintetében. Apostoli hivatását illetőleg talán eltérnek némileg a vélemények, de azzal mindenki tisztában van, hogy a mindennapiságon messze felülemelkedő nagy emberrel van dolgunk, akinek jelentékeny része van kora szellemi életének alakulásában.

— **Keresztelő Szent János.** Görög keleti polgártársaink ma ünnepelték meg Keresztelő Szent János nevenapját, mely alkalommal délelőtt 10 óraker mindkét gör. kel. templomban ünnepi istentisztelet volt.

— **Eljegyzések.** Franz József nagykövete kir. aljárásbíró, Franz J. L. nagybecskereki takarékpénztári igazgató fia, eljegyezte Róth Etel kisasszonyt, Róth Gergely nagykikindai kir. törvényszéki elnök leányát.

Varga János, a nagykikindai áll. főgimnázium rendes tanára eljegyezte Krcsméry Anna kisasszonyt, dr. Krcsméry Károly nagykikindai főgimnáziumi igazgató leányát.

— **Az építési bizottság ülése.** Nagybecskerek városi építési bizottsága ma délután 4 óraker, a városi közbiztonsági átalakítása tárgyában ülést tartott.

— **Aranylakodalom.** Városunk egy régi derék polgára Jokly Lipót szeptember 14-én tartja aranylakodalomát nejevel Schrödter Rozával, akivel ötven esztendőn át élt boldog családi életet. A tiszteletreméltó házaspár Budapesten tartja e szép ünnepet zárt családi körben.

— **Beiratások az inasiskolákba.** A nagybecskereki iparos- és kereskedőtanonc iskolákban a beiratások a következő napokon tartatnak meg: Pénteken, e hó 11-én este fél 6 órai kezdettel, vasárnap, e hó 13-án délelőtt 9 órától és hétfőn, e hó 14-én ismét este fél 6 órai kezdettel. Az iskolai hatóság felhívja az iparosokat és kereskedőket, hogy inasikat a jelzett napokon beírni el ne mulasszák, mert ellenesetben a törvény egész szigorát fogják ellenük alkalmazni. Az ipariskolában a tandíj 3 korona, mely a beiratáskor lefizetendő. A kereskedelmi iskolában a tandíj 12 korona, mely félévenként előre fizetendő. Mindkét intézetben a tanítás szeptember hó 15-én kezdődik.

— **Kitüntetett tanító.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület annak idején elismerő oklevéllel tüntette ki Feitz János újvári tanítót a magyar nyelv sikeres oktatása körül szerzett érdemeiért. Az oklevelet nemrégiben adta át ünnepiesen a kitüntetett tanítónak Sztojanovics Vazul tb. főszolgabíró. Az ünnepi aktus a község háza tanácstermében folyt

le a községi képviselőtestület és az iskolaszék tagjainak, valamint szép számu közönség jelenlétében. A terembe a kitüntetett tanítót küldött-ség hívta meg, mire Sztojanovics főbíró hatásos beszédben méltatva Feitz János érdemeit és a kitüntetés jelentőségét, átadta neki a díszoklevelet. Feitz János meghatóttan köszönte meg a kitüntetést s kijelentette, hogy igyekezni fog még fokozottabban dolgozni a magyarságért.

— **Elhunyt plébános.** A csanádi egyházmegyének gyásza van. Ugyanis tegnapelőtt Budapesten, a Szent János-kórházban elhunyt Glasz Ferenc nagyteremiai róm. kath. plébános. A megboldogult kedves, szimpatikus tagja volt a csanádi egyházmegyének, akit nemcsak paptársai, hanem hívői is tisztelték és nagyrabecskültek. A megboldogult 1872-ben született Orczyfalván és 1895-ben lett pappá szentelve. Sokáig volt hit-tanár Makón, Ujaradon és Szegeden, míg 1906-ban Nagyteremira nevezték ki plébánossá. Holttestét Vingára szállították, ahol ma temették el nagy részvét mellett.

— **Az új végrehajtási törvény.** Dr. Várady Imre orsz. képviselő vasárnap délután fél 3 óraker az Ellmer-féle vendéglőben előadást tart, amelynek keretében ismertetni fogja az új végrehajtási törvényt s az ezzel kapcsolatos eljárásokat.

— **Halálozás.** Popp János, giroidai gör. kel. román plébános hétfőn éjjel szívszélhűdés következtében, ötven éves korában, hirtelen elhunyt. A megboldogult holttestét Nagyszentmiklósrá szállították, ahol ma délelőtt helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett, az ottani temetőben levő családi sírboltban.

Mint részvétellel értesülünk, Derler Emilia, Derler József itteni lakatos mester felesége ma 59 éves korában meghalt. Az elhunytat holnap délután 4 óraker temetik el a Szerbtemplom-utcai gyászházban.

— **A törvényszéki épület felülvívz gálása.** Lukács József műszaki tanácsos és Szilágyi Mihály igazságügyminiszteri számvevő, kik néhány napig távol voltak, tegnap visszaértek Nagybecskerekre s ma újból folytatták az új törvénykezési palota építésének felülvívz gálátát, amelyet most már 8—10 nap mulva véglegesen be fognak fejezni.

— **A nagyszentmiklósi közkórház.** Jelen-tettük annak idején, hogy a nagyszentmiklósi alapítványi közkórház öt pavillonjának és a tüdőbetegek részére való terraszának újraképzését határozták el. A terveket Koczérek György budapesti építész készítette és e tervek alapján kiírták a munkákra a pályázati hirdetményt és most megtartották az ajánlati tárgyalást. Az összmunkára ajánlatot tettek: Kővec Antal (Makó) 198.185.32 kor., Müller Miksa (Szeged) 232.639.02 kor. és nyolc százalék engedménnyel, Mód Lajos (Budapest) a műkö, hézagmentes padló, email-festés, üveges, redőny, kályhás, vízvezetékek és csatornázási munkák nélkül 194.376.50 kor., Alk János, Erdélyi István és Pick Mór (Nagyszentmiklós) 233.722.78 korona, Kocz Pál (Hódmezővásárhely) 211.685.24 kor., Fodor és Reisinger (Arad) 241.896.74 korona, Szabados József (Gyula)

fonálként szakítják el, a nekiszabadult hajókat vad erővel dobálják ide-oda, azok gözsipjának rekedt, ijesztő harsogását a szélsivítás sokszorosán felülmúlja. Az idejében biztos helyre nem menekült kis járművek, dzsunkok, motorgőzösök, vagy más hajók szétforgácsolódnak a parton, vagy a szeltől fölfordítva, elsüllyednek. Heroizmus volt az, amit az Astrea legénysége véghez-vitt, amidőn a tájfún dühöngése közepett mentő-csónakon segélyére sietett egy kínai dzsunknak, amely egy nagy gözösnek nekivágott és hat embert megmentett a sülyedő járműről. Ámde a nagy hajók is egymáshoz ütődtek, mások megfeneklettek. A mi gözösünkön, a gépészeken kívül, mindenki a fedélzeten volt, hisz nem tudtuk, melyik pillanatban kell menekülnünk. De kézzel-lábbal kellett kapaszkodni, hogy a forgószél le ne sodorjon; közvetlen közelünkben hol itt, hol ott hatalmas hajótestek merültek föl, szinte átnyulhattunk volna rájuk; csak a gépek és a kormány működtetésének köszönhető, hogy néhányszor össze nem ütöztünk. A parti bódék és raktárak reccsogva omlottak össze a szél és hullámok együttes támadása alatt: az első szél-rohamok levittek már a Pacific Mail Co. part-menti négyemeletes palotájának egész tetejét: mindezek, valamint a ledülő gázlámpák, kiszakított fák temérdek embert temettek maguk alá. A kínai városrészen néhányszor ház kártyavárként dült össze. Az utcákon, a Peak oldalán épült pompás európai villákban már az első szél-rohamok közben elaludt a villamos világítás és a benlakók remegve várták a leg-szörnyűbbet; hol itt, hol ott szakadt le egy-egy háztető, dült össze néhányszor fal. A temérdek törött ablak csörömpölése sorlúzszerű zajjal járt, a megnyílt lakókelyiségek pompás berendezését pillanatok alatt összetörte a vihar, előntötte a vízár. A

gyönyörű parkokban, ültetvényekben mérhetetlen kár esett. Négy teljes óráig dühöngött a rettenetes forgóvihar Hongkong felett; a környező magas hegyek feltartóztatták, nem folytathatta tőlük az utjat. Végre utat talált a kínai szárazföld, Kanton felé és a merre eivonult, folytatta pusztítását. A Kantonból Hongkong felé haladó Ying-King nagy személyszállító gőzöst elsüllyesztette, háromszáz utasa közül tán harminc menekült meg, Kantonban kétszáz házat széjjelrombolt számtalan kis hajót és csaknem valamennyi hirhedt „flower boat“-ot (virág hajót) elsüllyesztette, vagy ötezer embert megölt.

Csak mikor a várvavárt reggel felvirradt Hongkong fölött, vált lehetségessé a pusztulás nagyságát megítélni, hisz a tájfún dühöngése közben senki sem tudta, hogy áll-e még a szomszédja háza? Vagy ezer ember pusztult el (csak husz európai, a többi kínai volt, főként az elsüllyedt dzsunkok lakói), hat nagy gözös került zátonyra, husz sérült meg jelentékenyebben, vagy százhusz kisebb jármű pusztult el teljesen; hajókban a kár mintegy 250.000 font sterlingre, a szárazon épületekben vagy két millió font sterlingre rugott. Hogy több baj nem történt a tengeren, csakis az obszervatórium mintaszerű jelzéseinek köszönhető. És a keletázsiai London félelemmel várja az újabb tájfúnt. Mit érnek a hatalmas paloták, a nagy forgalom, a világvárosi berendezés, a gyönyörű fekvés, ha a kellemetlen tropusi klíma és az állandó kolera- és pestis-veszély miatt (Hongkong az ázsiai pestis fő-fészke; háromnapos ittlétem alatt öt esetet jelentettek hivatalosan, de a pestis-hospitalbeli kollegák diplomatikusan óvatos feleleteiből könnyű megérteni, hogy van bizony itt jóval több) évenként négyszer-ötször hajszálón lóg mindenki élete és vagyona.

Kovács Richárd dr.

223.300.16 koronával. Azonkívül nagyszámu ajánlat érkezett be az egyes munkákra külön. Az ajánlatok fölött legközelebb fognak dönteni.

— **A tegnapi tüzről.** A tegnapi Dugonics-utcai tüznél baleset is történt. Vorigity Simon tüzoltó ugyanis az égő istállóból a bennszorult teheneket akarta éppen kivezetni, midőn a már égő ajtó bedőlt s az égő üszökdarabok a derék tüzoltót a kezén és lábán megsebesíteték. Szerencsére a sérülés nem valami veszedelmes s néhány nap alatt bé fog gyógyulni. A tegnapi tűz alkalmával konstatalható volt, hogy az új parancsnokság mindent elkövet, hogy ezt az intézményünket a lehetőséghez képest fejlessze. A tüzjelzés után rövid idő mulva már mintegy 40 tüzoltó robogott kocsikon a veszély színhelyére, ahol derekasan nekiláttak a tűz lokalizálásához, ami szépen sikerült is. Ezzel a dicsérettel szemben azonban nem hallgatjuk el azt a vizsásgot, hogy a mostani előfogatos Vuin Lása éppenséggel nem felel meg a kötelességeinek, amennyiben nincsenek kellő számu lovai s a vízfordás is oly lassu volt, hogy a tüzoltók egy jó darab ideig viz nélkül állottak s ezen a bajon csak úgy lehetett segíteni, hogy egy pár bérkocsi-lovat kellett a vízfordó kocsik elé fogni, amelyek azután segédkeztek a vízfordásban. A szerkocsit is csak úgy lehetett idejekorán a veszély színhelyére vitetni, hogy Kurländer Antal a saját lovait fogatta a szerkocsi elé. Kurländernek ez a cselekedete dicséretet érdemel ugyan, de ilyen segítségre tűz alkalmával nem lehet mindig számítani s így a városnak kötelessége a vagyonbiztonságra való tekintettel olyan előfogatosról gondoskodni, aki meg tud felelni a kötelességeinek s aki nem a véletlenre bizza, vajjon ki lehet-e vinni a szerkocsit vagy sem.

— **Városi mészárszék Verseczen.** Versecz város törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén élénk vita keretében foglalkozott a városi mészárszék felállításával. Mark Antal tanácsnok felolvasta negyvenhat törvényhatósági bizottsági tag beadványát, hogy a marhaárak egy év alatt felére szálltak alá és a husárok pedig mégis a régi maradt, amiért is egy városi mészárszék felállítását kéri. Geltmann János ellenezte a mészárszék felállítását, mert ebben a mészárosipar elnyomtatását és megrendszabályozását látja. Rezsényi István dr. polgármester is hozzászólt a tárgyhöz és nem javasolta a városi mészárszék felállítását azért, mert nem tudja, minő eredménnyel zárultak más városok hasonló próbálkozásai. Több felszólalás hangzott még el, mire szavazás alá került a kérdés. A közgyűlés nagy szótöbbséggel, harminchét szóval tíz ellenében kimondta egy városi mészárszék azonnali felállítását és megbizta a tanácsot egy üzemvezető mészárszék és a szükséges vágó-személyzet felfogadásával, valamint a mészárszéknek a város házában való berendezésére, valamint a marhák beváltására szükséges összegek felhasználására.

— **Betörés.** Vakmerő betörést követtek el a napokban Steyer István itteni földbírtokos lakásán. Néhány nappal ezelőtt ugyanis Steyer elveszítette a pénzeszekrényének a kulcsát, a melyet valaki megtalált s midőn Steyerék a napokban este valahol látogatába mentek, az ismeretlen tettes az ablakon keresztül bemászott a lakásba s felnyitva a pénzeszekrényt, onnan kerek ezer koronát lopott ki. Az ismeretlen betörőt most mindenfelé nyomozzák.

— **Az ezárlat feloldása.** A veszett kutyák garázdálkodása miatt annak idején a hatóság elrendelte a 40 napi ezárlatot. Ez a határidő most lejárt és dr. Perisics Zoltán polgármester a zárlatot ma feloldotta, úgy hogy holnapot kezdve a kutyák már ismét szabadon bocsáthatók.

— **A Fortuna-társaság.** A jó hírnévnek örvendő Fortuna-társaság, mely most először van Magyarországon, körútjában Nagybecskereket is érinti s itt négy előadást fog rendezni a Koronaszállóban. A társaság tagjai miss Claire és miss Clark komikus művészek, továbbá Sjöberg Hilda svéd szubrett, Lillian német szubrett, Williams asszony, Mac Walden humoros bűvész, a három Biber-ti, a párisi „Folies Bergeres“-ből és Fred. Montrose erö-művész. Az első előadás ma este lesz fél 9 órai kezdettel. Helyárak: első hely 1 korona, második hely 60 fillér.

— **Ujabb vasuti baleset Szőregen.** Maholnap állandó rovatot lehet nyitni a szőregi vasuti balesetek számára. A legujabb szőregi eset vasárnap virradóra történt a következőkép: A Szegedről Temesvár felé menő tehervonat a szőregi állomás első számu sín-párján tolatást végezett. A 2542. számu mozdonyhoz szerencsére csak a vonatvezető kocsija volt kapcsolva, a többi kocsi a második vágányon állt. Az első számu vágány mellett, a raktáron túl van egy csonka vágány, melynek ütközője előtt hatalmas kőtorlasz áll. A mozdony eddig még ki sem derített okból a második vágány helyett rászaladt a csonka vágányra. A kőtorlaszt elnyomta s a

négy méter magas töltésről leszaladva, baloldalt fordult és a földre furdott. Emberéletben sebesülés nem történt. Nyomban mukásokat hozattak és a mozdony, valamint a kocsi kiemeléséhez láttak. Ezzel azonban szerdái aligha lesznek kész, mert a mozdonyt a négy méteres töltésre visszahelyezni nagyon nehéz dolog lesz. A baleset úgy történhetett, hogy a csonka vágány környéke nincs kivilágítva és így a mozdonyvezető az éjszakai sötétben nem vette észre, hogy téves sínparra ment a gép. Ez pedig elég nagy baj, de néhány lámpával lehetne segíteni rajta. Tegnap Stiglitz Antal lakatos a mozdony kiemelésé közben szerencsétlenül járt. Mikor az emelőgép karját eleresztette, az visszavágódott és a homlokán súlyosan megsebesítette. A baluljárt munkást behozták a szegedi kórházba.

TÁVIRATOK

Falk Miksa meghalt.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar közéletnek és hírlapírásnak nagy gyászja van. Falk Miksa, a kitünő publicista és kiváló politikus ma reggel 8 órakor budapesti lakásán meghalt. Falk Miksa az utóbbi időben gyakran betegeskedett s a nyáron Ischlbe ment, hogy egészségét helyreállítsa. A kúra azonban nem igen használt, úgy, hogy betegen hozták haza a fürdőből.

Falk Miksa ma reggel 7 órakor érkezett haza Budapestre Ischlből s már olyan gyenge volt, hogy a kocsiból úgy kellett leemelni és felvinni a lakásba. Rögtön ágyba fektették és orvosért küldtek, aki látta, hogy Falk utolsó óráit éli. Mindent elkövettek a nagy beteg érdekében, azonban Falk csakhamar agoniába esett s megérkezése után alig egy óra múlva reggel 8 órakor meghalt. A kitünő publicista és politikus 80 évet élt s halála a legszelebb körben kelt mély részvétet.

Falk Miksa haláláról a király és Mária Valéria főhercegnő éppen akkor értesült, mikor az örökimadás templomba indult. A halálhír mindkettőjüket láthatólag megrendítette s mély részvétüket fejezték ki.

Falk Miksa 1828. október 7-én született Pesten. Atyja jómódu kereskedő volt, de a maga hibáján kívül csődbe jutott s az egykori jómód helyett családjára s így a fiatal Falk Miksára is sanyaru évek hosszú sora várt. Küzdelmes, nehéz ifjúsága volt. Eleinte Bécsben dolgozott a német lapoknak, később azután a Pesti Napló-nak lett nagyhirű cikkírója. 1866-ban Erzsébet királynéhoz szövegíróként, hogy a királyasszonynak órákat adjon a magyar nyelvből és irodalomból. Ez órák ugyszólván megszakítás nélkül folytak hol Bécsben, hol Schönbrunnban egészen a koronázás idejéig.

A koronázás után a kiegyezés megtörténtével nem volt maradása Bécsben s 1867 decemberében hazaköltözött a magyar fővárosba, átvéve itt a Pester Lloyd szerkesztését. A lapot Falk hosszú szerkesztői munkásságával a legmagasabb színvonalra emelte, tekintélye hamar nőtt s az idők folytán valóságos hatalommá lett. 1869-ben képviselővé választották s azóta megszakítás nélkül tagja volt a törvényhozásnak a legutóbbi időkig, a mikor magas korára való tekintettel visszavonult a politikától és a Pester Lloyd szerkesztésétől is. Politikai kiválósága a közélet minden terén megnyitotta számára azt az utat és se szeri, se száma

azoknak a kulturális és közgazdasági vállalatoknak, amelyek nevéből és tevékenységéből részt kértek maguknak. Falk elnöke volt a hírlapírók országos nyugdíjintézetének s az Otthonnak, az írók és hírlapírók körének az örökös tiszteletbeli elnöke

Erzsébet királyné emlékezete.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Erzsébet királyné halálának tizedik évfordulója alkalmából ma délelőtt 11 órakor ünnepi gyásztisztiztelet volt a most felszentelt üllői-uti Erzsébet örökimadás templomban. Az istentiszteleten részt vett a király is, valamint az udvarnak Budapestben időző tagjai, a magyar kormány a beteg Kossuth kivételével, a közös miniszterek és más méltóságok. A király kevéssel 11 óra előtt érkezett nyitott udvari kocsin Paar gróf főhadsegéd kíséretében s az Üllői-körut járdáján, valamint a templom körül összegyűlt nagyszámú közönség lelkesen megéljenezte. A gyászmisét S a m a s s a József egri bíboros-érsek végezte fényes segédlettel. Az istentisztelet végeztével a király s az udvar tagjai visszatértek a várpalotába.

Az általános királyi kihallgatások.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a hivatalos lap közli, a király szeptember 21-től kezdve a budai királyi várpalotában a közteendő időben általános kihallgatásokat ad. A kihallgatásokra a kabinetirodában kell előjegyeztenni.

Közös miniszteri tanácskozás.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt Aehrenthal báró közös külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri tanácskozás volt, melyen a közös költségvetést s a delegációk munkáját tárgyalták. Wekerle Sándor miniszterelnök este 7 órakor a közös miniszterek tiszteletére ebédet ad.

A horvátországi helyzet.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán ma a Pester Lloyd munkatársa előtt kijelentette, hogy azok a hírek, mintha ő a miniszterelnökkel a horvát országgyűlés összehívásáról tárgyalt volna, nem felelnek meg a valóságnak, mert a horvát országgyűlés összehívásáról egyelőre szó sincs. Supillórol s a horvát-szerb koalícióról azt mondta, hogy ellenük a leghatározottabban állást kell foglalni, mert úgy Supilló, mint a koalíció Horvátországnak Magyarországtól való elszakítására törekcsenek.

Tolstoj jubileuma.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Moszkvai sürgönyök szerint Tolstoj mai 80 esztendőszületésnapja alkalmából a világ minden részéből számtalan üdvözlő távirat és irás érkezett. A nagy orosz író egészségi állapotára nézve azt jelentik, hogy elég jól érzi magát s tegnap több óra hosszát diktált. A jubiláris ünnepi eseményekről különben ma eddig még nem érkeztek jelentések.

A bosnyák állapotok.

Budapest, szept. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Burián báró közös pénzügyminiszter egy újságíróval beszélgetve kijelentette, hogy legutóbbi boszniai útja alkalmával tapasztalta, hogy Boszniaiban teljes rend és nyugalom uralkodik. Az a bosnyák földbirtokos, aki Burián bárónak a bosnyák alkotmány érdekében memorandumot nyújtott át, kijelentette, hogy ők Bosznia bekebelezése esetén sem Ausztriához, sem Horvátországhoz nem

akarnak csatlakozni, hanem csak Magyarországhoz, amely iránt az összes bosnyákok rokonszenvvel viseltetnek.

Határidő-üzenet.

Budapest, szept. 10. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909.)	23.26	—
Buza (októberre 1908)	22.66	—
Rozs (októberre 1908)	18.84	—
Zab (októberre 1908)	15.94	—
Tengeri (októberre)	14.80	—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Közgazdaság.

□ A szüret. A nagyszentmiklósi állami gazdasági tudósító írja lapunknak a következőket:

Községünkben a folyó évi szüretelési munkálatok ez évben szokatlanul korábban indulnak meg. A többször ismertetett bő termés áldásában azonban kevés hozamunk van. A szinmustra a vételek 16—18, csak nagyon kivételesen 20 fillérjével történnek. Így azután tessék kiszámítani, hogy ilyen potom árak mellett mi haszna lehet az egy holdas szőlőbirtokosnak; kinek a telepítés minimó-kalkuló 1600 1800 koronájába, az évi munkáltatási. — a drága napszámok mellett — örzési bér, elszáradás vagy kimaradás által pótlendő tőkék ára, edények karban tartása, adó, végre a szüretelési költségekkel 500-560 korona kiadásokat fedezni kénytelen. Ezen kiadásokkal szemben a termelő átlag termel holdankint 36 hektoliter szinmustot, értékesíti azt átlag 16 filléres árban; eredményez 576 koronát. Marad neki körülbelül a legtöbb esetben valami 70 korona összeg. A szőlőgazdálkodás ilyen alacsony árak mellett nem fizeti ki magát. Végül fölhozom még azt a sajnálatos körülményt, hogy zselléreink 50—100 koronát fizetnek egy hold szőlőföldért, ilyen bérletek 15 évre terjednek. A kérdések kérdése az, hogy az ilyen szegény több gyermekkel bíró zsellér, kinek sem borhelyiségei, sem edényei nincsenek, ki alig várja keserves munkája utáni kis hasznót, aki több oldalú nyomásoknak is ki van téve, aki szorult helyzetében még olcsóbb ár mellett is kénytelen a folyó évi bő termésén tudni, hogyan él meg?

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csösztelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Autalfalva—Panesova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 11 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csösztelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

MIT IGYUNK?

297b-15.13) hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványvíz** erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldit fölmul hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan **étvágygerjesztő**, használata **valódi áldás gyomor-bajosoknak**.

a mohai **ÁGNES** -Forrás.

Millenniumi nagyérdemmel kitüntetve, Kitünő asztali, bor- és gyógyvíz, a **gyomor-bajosoknak**.

Kedvelt borvíz! Olcsóbb a szódavíznél! Mindenütt kapható!

033/1908. tkvi sz.

818-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvészék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bence Antal és Fia nagybecskereki cég végrehajtónak Loch Jakabné sz. Fendler Anna és társai, Annau Péterné sz. Fendler Mária, Loch Mátyás, Loch Borbála, Nagel Péterné sz. Loch Katalin, Loch Miklós, Becker Ferencné sz. Loch Anna, Loch Péter, öz. Luts Gáspárné sz. Loch Marianna, Barth Kristófné sz. Erndt Anna, Erndt Henrik, Erndt Péter, Erndt János, kk. Erndt Anna, kk. Langenfelder János, Niemerschein Borbála, kk. Niemerschein Klára, kk. Niemerschein Ferenc, Loch Károly, Berger Jánosné sz. Loch Anna, Loch Benedek, Kotre Józsefné sz. Loch Borbála, Wagner Henrikné sz. Dippong Mária, Erndt Istvánné sz. Dippong Magdolna, Dippong János, Dippong Katalin, Dippong Antal, Dippong István, Lang Jánosné sz. Dippong Katalin, Dippong Miklós, kk. Dippong Ferenc, kk. Dippong Miklós, kk. Dippong János, kk. Dippong Anna, kk. Dippong József, Helbert Józsefné sz. Loch Anna végrehajtást szenvedők elleni külön-külön 9 kor. 77 fillér tökekövetelés s jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvészék területén levő nagybecskereki 107. sz. tkvben A. I. 2. sorsz. 183/a. hrsz. a. felvett 55 □-öl területű udvar, a rajta levő 108. ö. i. sz. házzal az 1881: LX. t.-cikk 156. §-ának d) pontja értelmében egészben, tehát Mathiasz Ferencné Loch Anna jutaléka is, 1040 korona kikiáltási árban 1908. évi szeptember 30-ik (harmadik) napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. törvészék árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tette, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 104 koronát készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi irattárban és Nagybecskerek tanácsánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törv. sz. mint tkvi hatóságnál 1908. évi július hó 13.

Szabó,
kir. törvészéki bír.

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

MUSTdr. Brájer Lajos
= szőlőjéből.

Literje 36 krajcár.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

322-11

4560/1908. sz.

A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye törökkanizsai járáshoz tartozó tiszaszentmiklósi orvosi körben lemondás folytán üresedésbe jött **körorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Az orvosi körhöz Tiszaszentmiklós székhelyen kívül Jázova község tartozik.

A körorvosi állással az új közegészségügyi törvényben megállapított fizetés és látogatási díjak járnak, mely utóbbi azonban a körorvos javára törvényhatóságilag módosítható lesz.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy orvosi oklevél és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonylattal felszerelt kérvényüket **f. évi szept. 30-ig** adják be.

Törökkanizsa, 1908. évi szeptember 6.

824-1.1

Tallián Emil,
főszolgabíró.

V. 3354/1908. sz.

A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött gyálai **körorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek. Ezen orvosi körhöz Gyála székhelyen kívül Szerbkeresztúr és Oszentiván községek tartoznak.

Ezen állással a székhelyen lévő természetbeni lakás és kert élvezésén kívül a törvényileg megállapított fizetés és a már megállapított, esetleg a törvényhatóság által később megállapítandó látogatási díjak járnak.

Felhívom ennél fogva azon okleveles orvosokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket **f. évi október hó 5-éig** nálam adják be.

Törökkanizsa, 1908. évi szept. 4.

816-32

Tallián Emil,
főszolgabíró.**ELSŐRENDÜ CIPŐK NAGY RAKTÁRA****WEINBERGER K.**

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ajánlja az iskolai idény beálltával a helybeli és vidéki nagyerdemű közönségnek legjobb minőségű fiú és leány gyermekcipőit a következő hallatlan olcsó árak mellett:

Jó erős szeges fűzős és gombos cipő fiúk vagy leányok részére 29-től egész 34-ik számig páronként **K. 5.-**
Fiú bergsteiger-cipők 34-től 39-ik számig **K. 6.50**

Nagyon ajánlom az **amerikai formájú gyermekcipőimet**, melyek kényelmesek és tartósak. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök, ugyszintén kívánatra választékot.

363-50.32

3137/1908. sz.

819-21

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény!

A nagybecskereki m. kir. kincstári ispánság közhírré teszi, hogy a nagybecskereki határban fekvő „Katicze” elnevezésű 1245 hold 523 □-öl kincstári ingatlan haszonbérbeadása tárgyában **f. évi szept. 21-én** és a következő napokon **reggel 8 órai** kezdettel a Katicze birtokon épült tanyán nyilvános árverést tart.

A fentebb említett 1245 hold 523 □-öl területű ingatlan 2 holdas parcellákra osztva adatik haszonbérbe 1908. évi okt. hó 1-től 1909. évi szept. hó 30-ig, vagyis egy évre.

Ebből 1045 hold 323 □-ölet kizárólag nagybecskereki, 66 holdat kizárólag felsőmuzslyai, 66 holdat kizárólag zsigmondfalvai és 66 holdat kizárólag lázföldi lakosok kapnak.

Kikiáltási ár katasztrális holdanként 40 korona, a maximális haszonbér holdanként 50 korona, mely összeget, ha az árverés alkalmával többen ajánlanak meg, sorsuzás útján fog eldönteni, hogy azt ki kapja meg.

Az árverésen csakis oly egyének vehetnek részt, kinek állami adója az 50 koronát meg nem haladja, ugyanazért köteles minden árverelő az árverés alkalmával községi bizonylattal vagy adókönyvecskével igazolni, hogy állami adója 50 kor. alól van.

Az ingatlan 1/4-ed részben őszi kalászos, 1/4-ed részben tavaszi kalászos, 1/4-ed részben kapás és 1/4-ed részben takarmánynövényekkel lesz vethető. A bérbevevő területet albérlhet, vagy feles művelésre kiadható, tilva van s ez szerződésességét képez s a bérlet azonnali elvesztését vonja maga után. A haszonbér két-két részletben fizetendő és pedig a fele az árverés alkalmával azonnal, másik fele 1909. évi április hó 1-én a nagybecskereki kir. adóhivatalba. Egy és ugyanazon egyén 5 kat. hold területnél többet nem vehet bérbe.

Részletes feltételek alólirott m. kir. kincstári ispánságnál a hivatalos órák alatt bármely nap megtekinthetők. Szeptember 21-én reggel először a felsőmuzslyai, azután a zsigmondfalvai, azután a nagybecskerekiek részére kijelölt parcellák jönnek árverés alá. Nagybecskerek 1908. évi szept. 5.

M. kir. kincstári ispánság.

Legfinomabb**CSEMEGE-SZŐLLŐ**

Dr. Brájer Lajos szőlőjéből
kapható Uri-utca 3. sz. a
Kilója 16 krajcár.

812-x.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESÉ- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZÚ, VASMENTESÍTETT rendkívül üdítő asztali viz.

ÜDÍT GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVÁ!

lvógyógyomrára használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hurutjainál, húgykő- és fővénképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Nagybecskereki főlerekat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlesinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 741-153.114

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.